

MIRA
NETWORK

E-learning scabiës

Thuisverpleging

Inhoud

1. Wat is scabiës?
2. Project scabiës Sint-Niklaas
3. Behandeling
4. Voorzorgsmaatregelen
5. Verzorgingsmateriaal
6. Kledij en linnen
7. Afval
8. Servies
9. Contactgegevens
10. Referenties
11. Meer informatie nodig?

1) Wat is scabiës?

- » Scabiës of schurft is een **besmettelijke huidaandoening**, veroorzaakt door de schurftmijt **Sarcoptes scabiei** var. hominis.
- » De schurftmijt is een spinachtig diertje dat niet met het blote oog te zien is.

1) Wat is scabiës?

- » Er bestaan twee vormen:
  - Gewone scabiës
  - Scabiës crustosa (=scabiës norvegica). De scabiës crustosa is zéér besmettelijk als gevolg van een groter aantal mijten. Deze vorm komt zelden voor.

De schurftmijt nestelt zich bij voorkeur tussen de **vingers**, aan de binnenkant van de **polsen**, de buitenkant van de **ellebogen**, onder de **oksels**, op de **billen** en **dijen**, rond de **navel**, op de **voeten** en op de **geslachtsdelen**.

Besmetting

- » Je kan besmet worden op drie manieren:
  - Via **huidcontact**: langer dan 15 minuten met een besmette persoon (knuffelen, hand in hand lopen, seks,...)
  - Door de **kleren** van een besmette persoon te dragen of door samen te slapen in **hetzelfde bed**
  - Via **langdurig contact** met materiaal zoals sofa, meubels met bekleding,... in de woning van een besmette persoon

Klachten

- » De klachten zijn jeuk en/of huiduitslag (roodheid, blaasjes, bultjes)
  - **Avondlijke** en **nachtelijke** jeuk
  - **Familiale** jeuk
  - Waar? Buik, lage rug, binnenzijde dijen, borsten, oksels, ellebogen (niet specifiek op plaatsen waar typische letsels zitten)

Diagnose

- » De diagnose wordt vastgesteld door **anamnese** en **kliniek**, **dermoscopie**, **schraapsel** of **biopt**.
- » De diagnose scabiës is zeer waarschijnlijk als drie van de volgende **criteria** positief zijn:
  - Aanwezigheid van een scabiësgangetje
  - Schurftletsels op typische plaatsen
  - Nachtelijke jeuk/ familiale jeuk
  - Contact met persoon met schurft (referentie domus medica)

Scabiës is **verplicht te melden** door de behandelende arts aan het **Agentschap Zorg en Gezondheid** bij **meer dan één besmette persoon** in leefgemeenschappen.

<https://www.zorgengezondheid.be/een-meldingsplichtige-ziekte-aangeven>

Besmette personen in een gezin en solitaire gevallen moeten niet gemeld worden.

2) Project scabiës Sint-Niklaas

- » De inhoud van deze e-learning is gebaseerd op de bevindingen van het project scabiës: een samenwerking tussen **WGC De Vlier, Vitaz en stad Sint-Niklaas.**
- » In samenwerking met het HOST-project werd deze e-learning voor thuisverpleging ontwikkeld.
- » Het project scabiës Sint-Niklaas begeleidt **inwoners** van Sint-Niklaas die besmet zijn en die in een **complexe situatie** verkeren.

2) Project scabiës Sint-Niklaas

» **Complexe situatie?**

- Mensen met **onvoldoende middelen en /of capaciteiten** om de behandeling zelf succesvol uit te voeren.
- **Grote gezinnen** of meerdere gezinnen op hetzelfde adres.
- Individuen of gezinnen met **herbesmetting**.

» **Aanpak project?**

- **Stappenplan bij behandeling scabiës** (zie schema volgende slide)
- Wat doet de **projectcoördinator?** (zie volgende slide)

2) Project scabiës Sint-Niklaas

2) Project scabiës Sint-Niklaas

- » Wat doet de **projectcoördinator bij de besmette personen?**
  - Stap 2: doet contact tracing.
  - Stap 3 en 4: legt de gekozen medische behandeling en de aanpak van de omgeving uit.
  - Stap 5: helpt de besmette personen bij de uitvoering van omgeving en behandeling, en schakelt indien nodig thuisverpleging en/of was-en inpakdienst in.
  - Stap 6: volgt de besmetting na behandeling op.

2) Project scabiës Sint-Niklaas

» Wat doet de projectcoördinator **nog**?

- Is een (anoniem) **meldpunt** voor huisartsen/ dermatologen/ hulpverleners voor alle individuele scabiësgevallen (=1 persoon, gezin, grotere familie in de privé-sfeer) in Sint-Niklaas.
Doel? Inventarisatie van het aantal besmette inwoners.
- Geeft **advies** aan huisartsen, dermatologen, hulpverleners over contact tracing, communicatie, aanpak van het huis, medische behandelmethode.

3) Behandeling

- » Alle bevindingen rond de behandeling zijn gebaseerd op kennis en ervaring uit het project scabiës Sint-Niklaas.
- » Wie moet behandeld worden?
  - Alle personen die **langer dan 15 minuten huidcontact** gehad hebben, moeten gelijktijdig behandeld worden.
(Incubatietijd: 2-6 weken-> goede contact tracing!)
  - **Alle huisgenoten** moeten gelijktijdig behandeld worden, zelfs als ze geen klachten hebben

3) Behandeling

- » De behandeling bestaat uit **twee gelijktijdige stappen**
  - Aanpak van materiaal en het nemen van de hygiënische maatregelen in de woning
  - Medische behandeling

Materiaal en hygiënische maatregelen

1. Materiaal van stof

Kleren van laatste 5 dagen, lakens, dekens, kussenslopen, knuffels, ...

- Verzamel **alle kleren en lakens** (bed) die je de laatste 5 dagen in gebruik had:
  - **Was ze op 60°C** en steek ze nadien voor **minimum 20 minuten in een hete droogkast**.
  - Indien je de kleren **niet op 60°C kan wassen** - bewaar je de kleren in een **afgesloten plastic zak** voor **minimum 5 dagen** op kamertemperatuur.
- Verzamel alle **stoffen spullen** die je **niet kunt wassen** (schoenen, knuffels,..), stop ze in een gesloten plastic vuilniszak en laat de **vuilniszak 5 dagen gesloten**. De schurftmijten gaan hierdoor dood.
- **Dekens** die niet gewassen kunnen worden, laat je zeker **minstens 5 dagen luchten** of pak je in plastic.

Materiaal en hygiënische maatregelen

2. Tapijten

- Vaste tapijten zeer grondig stofzuigen.
- Losse tapijten oprollen en aan de kant leggen voor 5 dagen.

3. Meubels met bekleding

- Stoelen, zitbanken en leunstoelen.
- Stofzuig de meubels grondig en dek ze af met een proper laken. Laat het laken 5 dagen hangen.

Materiaal en hygiënische maatregelen

4. *Matrassen*

- Het is voldoende om de matrassen om te draaien wanneer dit in de afgelopen week nog niet gebeurd is.
- Is de matras in de afgelopen week wel omgedraaid, dan verpak je de matras in plastic. Gebruik bijvoorbeeld een schildersplastic.
- Of zet de matras rechtop, lucht ze op kamertemperatuur en gebruik ze 5 dagen niet.

Materiaal en hygiënische maatregelen

5. Maxi-Cosi, kinderwagen, buggy, relax en kinderpark

- Stofzuig ze goed + dek kinderattributen gemaakt van stof af met een propere doek/ laken. Of stofzuig ze goed, lucht ze 5 dagen op kamertemperatuur en gebruik ze niet.
- Poets de niet-stoffen onderdelen met water en zeep.

6. Auto

- Stofzuig de zetels en matten grondig.

Keuze behandeling

- » De behandelende arts kan kiezen om te behandelen met **benzylbenzoaat**, **zalvor** (permethrine 5%) of **zalvor** en **ivermectine**.

Keuze behandeling

» **Benzylbenzoaat:**

- Voorkeursbehandeling in het project
- Onder 2 jaar benzylbenzoaat 10% - vanaf 2 jaar benzylbenzoaat 25%

» **Zalvor (= permethrine 5%):**

- Minder aan te raden vanwege hoge resistentie!
- Veilig voor kinderen vanaf 2 maanden, zwangere vrouwen en tijdens lactatie periode.

» **Combinatie zalvor + ivermectine**

- Ivermectine niet gebruiken bij kinderen jonger dan 5 jaar en/of lichter dan 15 kg, zwangere vrouwen en tijdens lactatie periode.

Behandeling basisregels

- » Knip **nagels** van vingers en tenen kort.
- » Verwijder **horloge** en **juwelen**.
- » Zorg voor een **droge, koele huid**. Je mag geen douche of bad nemen vlak voor het insmeren van de lotion/zalf. Je kunt wel ruim een uur van te voren een douche of bad nemen. Droog je goed af en wacht ruim een uur voor het insmeren van de lotion.
- » Tijdens de behandeling **niet douchen**.

Behandeling basisregels

- » **Schud** het mengsel goed voor gebruik.
- » Breng de lotion/zalf aan op het hele lichaam, behalve het hoofd. Vanaf de **kaakrand** tot onder de **voetzolen**. Vergeet niet tussen de **vingers**, onder de **nagels**, in de **huidplooien**, tussen de **bilnaad** en op de **geslachtsdelen** de lotion in te brengen.

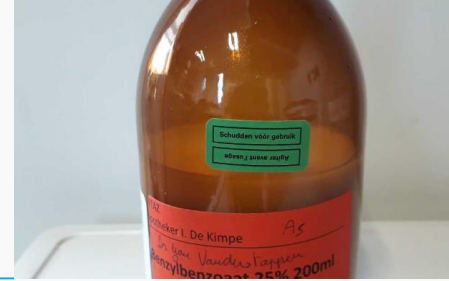
Behandeling basisregels

- » Bij kinderen **jonger dan 2 jaar** dient ook het **hoofdje** ingesmeerd te worden, met aandacht voor de plaats achter de oortjes.
(vermijd de zone rond de mond en de ogen als daar geen letsels zijn)
- » **Na toiletgebruik** het product opnieuw aanbrengen.
- » **Na het wassen** van de **handen**, opnieuw product aanbrengen op de handen.
- » **Smeer niets anders** op het lichaam, tenzij producten die zijn voorgeschreven door een arts.

Schema Benzylbenzoaat

» **Dag 0**

- Alles verversen en schoonmaken volgens stap 1, aanpak van materiaal en nemen van hygiënische maatregelen in de omgeving
- 's avonds douchen. Ruim een uur wachten zodat de huid kan afkoelen
- Insmeren volgens de beschreven richtlijnen hierboven

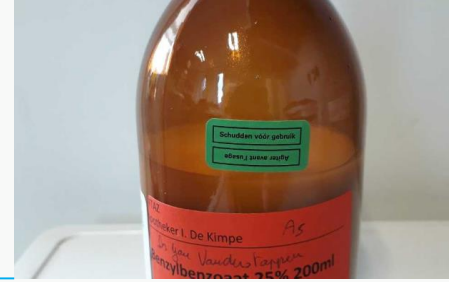

» **Dag 1**

- Niet douchen
- 's avonds insmeren volgens de beschreven richtlijnen hierboven

Schema Benzylbenzoaat

» Dag 2

- Niet douchen
- 's avonds insmeren volgens de beschreven richtlijnen hierboven

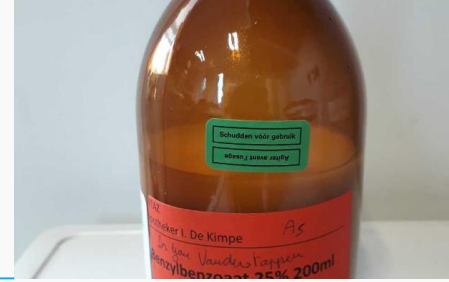

» Dag 3

- Douchen
- Alle bedden verschoonen- lakens en nachtkledij wassen op 60°C

Schema Benzylbenzoaat

» **Dag 10**

- 's avonds douchen. Ruim een uur wachten zodat de huid kan afkoelen
- Insmeren volgens de beschreven richtlijnen hierboven

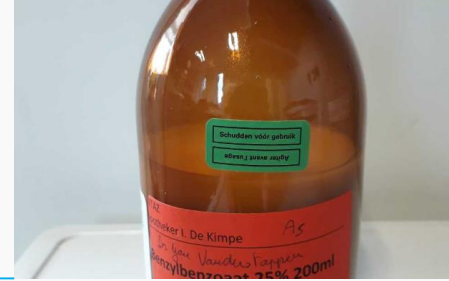

» **Dag 11**

- Niet douchen
- 's avonds insmeren volgens de beschreven richtlijnen hierboven

Schema Benzylbenzoaat

» **Dag 12**

- Niet douchen
- 's avonds insmeren volgens de beschreven richtlijnen hierboven

» **Dag 13**

- Douchen
- Alle bedden verschoneren- lakens en nachtkledij wassen op 60°C

Schema Zalvor (Permethrine 5%)

» **Dag 0**

- Alles verversen en schoonmaken volgens aanpak van materiaal en nemen van hygiënische maatregelen in de omgeving
- 's avonds douchen. Ruim een uur wachten zodat de huid kan afkoelen
- Insmeren volgens de beschreven richtlijnen hierboven

• **Dag 1**

- Ga douchen
- Trek propere kleren aan

Schema Zalvor (Permethrine 5%)

» **Dag 7**

- Alles verversen en schoonmaken volgens aanpak van materiaal en nemen van hygiënische maatregelen in de omgeving
- 's avonds douchen. Ruim een uur wachten zodat de huid kan afkoelen
- Insmeren volgens de beschreven richtlijnen hierboven

• **Dag 8**

- Ga douchen
- Trek propere kleren aan

Schema Zalvor en Ivermectine

- » Behandeling **Zalvor** dag **0** en dag **7**
- » Behandeling met **Ivermectine** tabletten **dag 0** en **dag 7**
  - 2 uur voor en na de behandeling moet de patiënt nuchter blijven om het product goed te kunnen opnemen in het lichaam

4) Voorzorgsmaatregelen voor thuisverpleging

- » Toepassen correcte **handhygiëne**.
- » Persoonlijke **beschermingsmiddelen**
  - Bij contact met de patiënt, het bedlinnen en de kledij, worden **handschoenen** en een **wegwerpschort met lange mouwen** gedragen.
  - Voor het verlaten van de woning wordt eerst de schort en vervolgens de handschoenen uitgetrokken en weggeworpen.
  - Bij scabiës norvegica worden ook plastic overschoenen gedragen.
- » De **handen** worden **gewassen** en **ontsmet** na contact met patiënt, bedlinnen en kledij.

5) Verzorgingsmateriaal

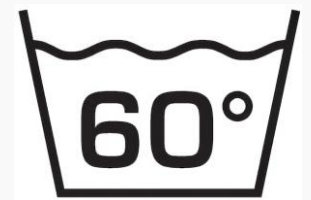
- » Verzorgingsmateriaal wordt zoveel mogelijk patiëntgebonden gehouden.
- » Indien dit niet mogelijk is, wordt het materiaal gereinigd en ontsmet.
- » Verzorgingsmateriaal dat niet grondig kan gereinigd worden, wordt gedurende 5 dagen bewaard in een afgesloten zak.

6) Kledij en linnen van de patiënt

- » De patiënt moet dagelijks propere kledij aantrekken.
- » Washandjes en handdoeken worden dagelijks ververst.
- » De kledij moet gewassen worden op een temperatuur van minstens 60° en gedroogd in de droogkast.
- » Niet-wasbare kledij:
  - » Gedurende 5 dagen opbergen in een afgesloten zak bij kamertemperatuur (18-20°C).

7) Afval

- » Afval wordt verzameld in een gewone vuilniszak/vuilbak.

8) Servies

- » Wegwerpservies en –bestek is niet nodig.
- » Liefst in een vaatwasmachine.
- » Schoonmaakpersoneel dat het vuile servies behandelt draagt handschoenen.
- » Na het verwijderen van de handschoenen worden de handen gewassen en ontsmet.

9) Contactgegevens project scabiës Sint-Niklaas

- » Wijkgezondheidscentrum De Vlier
- » infoscabiës@wgcdevlier.be
- » Coördinator Lotte Beck 03/766.18.38

10) Referenties

- » Project scabiës Sint-Niklaas;
  - het webinar voor huisartsen: <https://www.youtube.com/watch?v=LRyKThf2WrY>
  - de fiche voor patiënten: <https://vitaz.be/professionelen/host/infectiepreventie-en-controle>
  - het protocol voor huisartsen: <https://vitaz.be/professionelen/host/infectiepreventie-en-controle>
- » Agentschap zorg en gezondheid: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/scabies>
- » Domus Medica: <https://www.domusmedica.be/richtlijnen/scabies>

11) Meer informatie nodig?

» Vitaz HOST

<https://www.vitaz.be/professionelen/host/infectiepreventie-en-controle>

» AZ Sint Blasius HOST

<https://www.azsintblasius.be/info-voor-zorgverleners/host-infectiepreventie-en-controle/>

» Agentschap zorg en gezondheid:

<https://www.zorg-en-gezondheid.be/scabies>

» Domus Medica:

<https://www.domusmedica.be/richtlijnen/scabies>

